

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 16 0 У 000663 19 Увп
Бања Лука, 19.5.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Страхиње Ђурковића предсједника вијећа, Душка Бојовића и Смиљане Мрша чланова вијећа, уз учешће записничара Тамаре Кочић, у управном спору по тужби Д. П. из П., заступаној по пуномоћницима Д. М. и З. Д. адвокатима из П., (у даљем тексту: тужила), против рјешења број 1045216615 од 25.2.2019. године Фонда ... (у даљем тексту: тужени), у предмету остваривања права на породичну пензију, одлучујући о захтјеву тужиле за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Приједору број 16 0 У 000663 19 У од 7.5.2019. године, у нејавној сједници одржаној дана 19.5.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Одбија се захтјев тужиле да јој тужени надокнади трошкове поступка.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке одбијена тужба против оспореног акта, којим је одбијена жалба тужиле изјављена против рјешења Филијалае ... П. (у даљем тексту: Филијала П.) број 1045216615 од 17.12.2018. године, којим је одбијен захтјев тужиле за остваривање права на породичну пензију. Ставом 2. изреке пресуде је одбијен захтјев тужиле за накнаду трошкова управног спора.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да тужила не испуњава услове за остваривање права на породичну пензију, у смислу члана 69. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: Закон о ПИО) у вези са чланом 60. став 1. тог закона, јер њен супруг М. П. на дан своје смрти 10.1.2018. године није испуњавао услове за инвалидску пензију, нити је био корисник старосне а ни инвалидске пензије.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужила оспорава њену законитост, због повреде закона. Истиче да је њен супруг у моменту смрти испуњавао услове за старосну пензију у смислу члана 41. Закона о ПИО, јер је имао 68 година 2 мјесеца и 28 дана живота а више од 15 година стажа осигурања, иако није био корисник старосне пензије, налазећи се у осигурању код Завода ... Ф. Б. и Х.. Како је одредбом члана 71. став 1. под а) Закона о ПИО прописано да удовица има право на породичну пензију ако је на

дан смрти супруга навршила 50 година живота, сматра да јој је требало признати право на породичну пензију. Предлаже да се побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи и оспорени акт поништи или да се пресуда укине и предмет врати на поновно суђење, те тужени обавезе да јој надокнади трошкове управног спора који се односе на састав тужбе по пуномоћнику адвокату у износу од 750 КМ, а и таксе на тужбу и пресуду у износу од 40 КМ, те таксе на предметни захтјев а и трошкова састава предметног захтјева у износу од 1.125 КМ.

Тужени у одговору на захтјев наводи да је побијана пресуда правилна, те у свему остаје код разлога образложења оспореног акта, истичући да је јасно да тужилца не испуњава ниједан од услова за остваривање права на породичну пензију, па како умрли осигураник има стажа и на територији Ф. Б. и Х. првостепени орган је и покренуо поступак код Завода ... Ф. БиХ. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор туженог, побијану пресуду и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из стања списка произилази да је захтјев тужилце од 2.3.2018. године за остваривање права на породичну пензију одбијен рјешењем Филијала П. од 14.5.2018. године, што је потврђено рјешењем туженог од 8.6.2018. године, које рјешење је поништено пресудом Окружног суда у Приједору број 16 0 У 000449 18 У од 23.10.2018. године са образложењем да тужени у том рјешењу није дао ваљане разлоге за његово доношење, у смислу члана 197. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), при чему то рјешење и не садржи материјални пропис на основу којег би се утврдила ненадлежност тужене за поступање по захтјеву тужилце, код чињенице да је њен супруг био осигураник код Завода... Ф. БиХ. Поступањем у извршењу те пресуде, тужени је рјешењем од 8.11.2018. године поништио поменуто првостепено рјешење, па је у поновном поступку Филијала П. одбила захтјев тужилце, са образложењем да не испуњава услове за породичну пензију, имајући у виду да је њен супруг рођен 13.10.1949. године а умро дана 10.1.2018. године, па да је на дан смрти имао навршених 68 година 2 мјесеца и 28 дана живота а био у осигурању код Федерални ... БиХ., тако да није био корисник старосне а ни инвалидске пензије, а тужилца је корисник старосне пензије код туженог Фонда почев од 16.10.2014. године. Сходно томе је закључено да тужилца не испуњава услове да јој се у смислу члана 69. у вези члана 41. Закона о ПИО призна право на породичну пензију, јер њен умрли супруг као осигураник није на дан смрти испуњавао услове за инвалидску пензију у погледу година живота, нити је био корисник старосне или инвалидске пензије, па тако да тужени Фонд и није у могућности одлучивати о чињеници да ли би породична пензија за тужилцу била повољнија од старосне пензије коју прима, додајући да је Филијала П. у складу са одредбама члана 12. став 3. Споразума о међусобним правима и обавезама у споровођењу пензијског и инвалидског осигурања („Службени гласник РС“ број 15/00) покренула поступак за остваривање права на породичну пензију код Завода ... Ф. БиХ. Оспореним актом је одбијена жалба тужилце на то рјешење, а оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна а самим тим и законита.

Тачно је да је одредбом члана 69. Закона о ПИО прописано да право на породичну пензију имају чланови породице умрлог осигураника који је на дан смрти испуњавао услове за инвалидску пензију и чланови породице умрлог корисника старосне или инвалидске пензије.

Такође је тачно да је одредбом члана 60. став 1. истог закона прописано да право на инвалидску пензију има осигураник код кога је губитак способности за рад проузрокован повредом ван рада или болешћу, настао прије испуњења услова за старосну пензију у погледу година живота из члана 41. тог закона, под условом да до настанка инвалидности има 5 година стажа осигурања или 10 година пензијског стажа, па да према одредби члана 41. тог закона право на старосну пензију има осигураник кад наврши 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања.

Исто тако није спорно да је одредбом члана 70. тачка а) истог закона прописано да се чланом породице умрлог осигураника односно корисника пензије, сматра брачни супружник (удовица, односно удовац), те да је одредбом члана 71. став 1. тачка а) тог закона, на коју се тужиља позива, прописано да удовица има право на породичну пензију ако је на дан смрти супруга навршила 50 година живота.

Међутим, како код тужиљиног супруга није утврђен губитак способности за рад настао прије испуњења услова за старосну пензију, сходно чему и не испуњава услове за инвалидску пензију, нити је био корисник старосне а ни инвалидске пензије, нису испуњени услови из одредбе члана 69. Закона о ПИО да се тужиљи призна право на породичну пензију, како је то правилно образложено оспореним актом који је правилно оснажен побијаном пресудом, са разлозима које у свему прихвата и овај суд.

Стога није од утицаја што је тужиљин супруг као осигураник, испуњавао услове из члана 41. тог закона за признавање старосне пензије, тиме што је у тренутку своје смрти имао навршених 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања, будући да је неспорно да на дан своје смрти није испуњавао услове за инвалидску пензију, нити је био корисник старосне или инвалидске пензије, сходно чему нису испуњени услови из члана 69. Закона о ПИО да се тужиљи призна право на породичну пензију.

Због тога тужени правилно није ни утврђивао да ли би евентуална породична пензија била повољнија за тужиљу, у односу на старосну пензију која јој је раније лично призната од стране туженог Фонда, почев од 16.10.2014. године.

Из наведених разлога, а како ни остали наводи тужиље нису могли утицати на другачије одлучивање, овај суд налази да доношењем побијане пресуде није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, па се отуда захтјев тужиље, на основу одредбе члана 40. став 1. тог закона, одбија.

Како је предметни захтјев одбијен, то у смислу члана 49. и 49а. ЗУС-а нису испуњени ни услови да се тужени обавезе да тужиљи надокнади трошкове поступка, како управног спора у погледу којих трошкова је тужиља одбијена побијаном пресудом, а тако и трошкова подношења предметног захтјева, па је и тај захтјев тужиље за накнаду трошкова поступка одбијен.

Записничар
Тамара Кочић

Предсједник вијећа
Страхиња Ћурковић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић